

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/8/2011
Identifikačné číslo spisu:	3108209642
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:3108209642.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného Mesta Trenčín, Mierové námestie 2, Trenčín, proti povinnému neb. I. Q.i, naposledy bytom v Y., o vymożenie 18,92 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 60 Er 859/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 18. mája 2010 sp. zn. 5 CoE 173/2010, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 18. mája 2010 sp. zn. 5 CoE 173/2010 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Trenčín na návrh oprávneného v zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vydal dňa 28. mája 2008 poverenie na vykonanie exekúcie súdnej exekútorke JUDr. Eve Šteinerovej na vymożenie peňažnej pohľadávky 570,-- Sk s príslušenstvom a trovami exekúcie proti povinnému.

Okresný súd Trenčín uznesením zo 17. marca 2010 č.k. 60 Er 859/2008-11 exekúciu zastavil (§ 57 ods. 1 písm. g/ a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, § 103 a § 104 ods. 1 O.s.p.). Oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnej exekútorke trovy exekúcie v sume 40,68 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že z uznesenia Okresného súdu Trenčín z 8. apríla 2009 č.k. 16 D 1265/2008-13 zistil, že povinný zomrel bez zanechania majetku a dedičské konanie bolo zastavené pre nemajetnosť. Z uvedeného vyvodil, že povinný nemal dedičov. O trovách exekúcie rozhodol podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku, § 14 ods. 1, 2 vyhlášky č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie oprávneného uznesením z 18. mája 2010 sp. zn. 5 CoE 173/2010 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa trov exekúcie tak, že súdnej exekútorke trovy exekučného konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že počas exekučného konania došlo k zániku povinného bez právnych nástupcov. Z tohto je potom zrejmé, že tento nemôže byť zaviazaný na zaplatenie trov exekučného konania. Na druhej strane však súd nemôže uložiť

povinnosť znášať trovy exekúcie oprávnenému, keďže nedošlo k splneniu zákonných predpokladov stanovených v § 203 Exekučného poriadku. Samotnú skutočnosť, že počas vykonávania exekúcie došlo k zániku povinného, nemožno považovať za zavinenie oprávneného a ani za taký dôvod zastavenia, ktorý mohol predvídať. Preto bol nesprávny postup súdu prvého stupňa, ktorý zaviazal oprávneného k náhrade trov exekučného konania bez toho, aby skúmal zavinenie na strane oprávneného. Z § 203 Exekučného poriadku vyplýva možnosť súdu a nie povinnosť zaviazat' oprávneného k náhrade trov exekučného konania. Predpokladom na takéto rozhodnutie je uváženie súdu o miere jeho procesného zavinenia. V prejednávanej veci oprávnený podal návrh na začatie exekúcie súdnej exekútorky 2. apríla 2008, pričom povinný zomrel X. Q. XXXX, čo v žiadnom prípade oprávnený nemohol predpokladať. Preto na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť a súdnej exekútorky náhradu trov exekučného konania nepriznať. Dôvodom zastavenia exekúcie bol zánik právnej subjektivity na strane povinného, kedy po nebohom povinnom žiadne osoby nededili (nenadobudli majetok) a teda žiadne osoby nemajú zodpovednosť za jeho dlhy.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal na podnet súdnej exekútorky Generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Navrhol uznesenie odvolacieho súdu zmeniť tak, že dovolací súd potvrdí uznesenie súdu prvého stupňa. Uviedol, že rozhodnutím odvolacieho súdu bol porušený zákon, pretože odvolací súd vec neprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Poukázal na čl. 18 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 57 ods. 1, § 203 Exekučného poriadku, § 107 ods. 1, § 175h ods. 1 O.s.p., § 470 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Poukázal na nesprávne závery súdov, ktoré exekučné konanie nesprávne zastavili podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku. Odvolací súd navyše v rozpore so zákonom rozhodol o trovách exekúcie. V danom prípade úmrtie povinného v priebehu exekučného konania nemôže byť dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a ani dôvodom na zastavenie exekučného konania. Povinnosti z exekučných vzťahov nezanikajú smrťou povinného, ale prechádzajú na dedičov, ktorí zodpovedajú za jeho dlhy do výšky nadobudnutého dedičstva. Pri náhrade trov exekúcie mal odvolací súd vychádzať z § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. Oprávnený znáša trovy exekúcie aj vtedy, ak sa exekúcia zastavila z dôvodu, že povinný zomrel a nezanechal žiaden majetok.

Oprávnený a súdna exekútorka sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky je dovolací súd viazaný rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.). Obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolateľ uvedené vady nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Pri posudzovaní námietok v mimoriadnom dovolaní vzal dovolací súd na zreteľ, že vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (§ 5 ods. 2 Exekučného poriadku), ďalej že za výkon exekučnej činnosti patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času (§ 196 Exekučného poriadku) a napokon, že súdom poverený exekútor má pri rozhodovaní o trovách exekúcie postaviť účastníka konania (§ 37 ods. 1 Exekučného poriadku).

Pokiaľ k zastaveniu exekúcie došlo rozhodnutím súdu z niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 57 Exekučného poriadku, rozhodne súd aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie (§ 200 ods. 2 Exekučného poriadku). Rozhodnutie súdu musí teda v týchto prípadoch okrem výroku o zastavení exekúcie obsahovať aj výrok o náhrade trov exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Dedič zodpovedá do výšky nadobudnutého dedičstva za poručiťove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťovou smrťou (§ 460 a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak poručiť nezanechal majetok, súd konanie zastaví (§ 175h ods. 1 O.s.p.); dedičov upovedomuje o dedičskom práve len v prípade, že dedičské konanie nebolo zastavené podľa § 175h O.s.p. (§ 175i ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

V danej veci povinný v priebehu konania zomrel. Povinnosti vyplývajúce z exekučných vzťahov však smrťou povinného nezanikajú (§ 37 ods. 3 Exekučného poriadku), ale prechádzajú na dedičov, ktorí sa okamihom smrti poručiteľa stávajú subjektom jeho práv a povinností a veritelia môžu od nich žiadať uspokojenie svojich pohľadávok do výšky nadobudnutého dedičstva. V tomto prípade však poručiť žiaden majetok nezanechal a dedičské konanie bolo právoplatne zastavené podľa § 175h ods. 1 O.s.p. pre jeho nemajetnosť. Dovolací súd preto dospel k záveru, že exekučný súd mal konanie zastaviť správne z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku).

Prípadní dedičia nevstúpili do žiadnych povinností poručiteľa, nakoľko tento bol nemajetný, a preto použitie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku pre zastavenie exekúcie bolo nesprávne. Na základe uvedeného krajský súd rozhodol nesprávne aj o trovách exekúcie, ktoré je povinný znášať oprávnený (aj keď oprávnený zastavenie exekúcie nezavinil), pretože exekučné konanie bolo zastavené pre nemajetnosť povinného (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku).

Možno preto uzavrieť, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil dôvody zastavenia exekúcie a tým nesprávne rozhodol aj o trovách exekúcie. Obdobne už rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 30. novembra 2006, sp. zn. 2 M Cdo 1/2006. Aj občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 13. decembra 2011 schválilo na uverejnenie v zbierke súdnych rozhodnutí rozhodnutie z 30. mája 2011 sp. zn. 7 M Cdo 5/2011 s rovnakým právnym záverom (porovnaj napr. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2012 sp. zn. 5 M Cdo 8/2011).

Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.